

**30 anys de campanyes
institucionals de sensibilització
sobre l'ús del català**

**Cotxeres del Palau Robert
29 de novembre de 2012 – 8 de gener de 2013**

Índex

▶ "Avancem amb el català"	Pàg. 3
▶ Àmbits de l'exposició	Pàg. 4
▶ Dades de context	Pàg. 5
▶ Campanyes	Pàg. 17
▶ Activitats paral·leles	Pàg. 32

"Avancem amb el català"

- ▶ Commemora el **30è aniversari de la primera campanya institucional sobre sensibilització de l'ús del català** de la Generalitat, llançada l'any 1982: "El català, cosa de tots", també coneguda com a campanya de "la Norma"
- ▶ **Mostra el procés de normalització del català** durant els darrers 30 anys, **a través de les grans campanyes** de foment de l'ús de la llengua impulsades per la Generalitat
- ▶ S'organitzen **activitats paral·leles** al Palau Robert, amb el títol "La llengua catalana, cap a un nou escenari"
- ▶ Organitzada pel **Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya** i comissariada per Farners Llinàs
- ▶ Es podrà visitar a les **Cotxeres del Palau Robert de Barcelona del 29 de novembre de 2012 al 8 de gener de 2013** i després itinerarà per **diversos municipis catalans i ciutats de fora de Catalunya**.

Àmbits de l'exposició

L'exposició es divideix en dos àmbits:

- ▶ **El primer, en forma d'escala, fa un repàs de les principals campanyes de sensibilització sobre l'ús del català** que ha dut a terme el Govern de la Generalitat durant els darrers 30 anys.
- ▶ **El segon, en forma de plafons, complementa el primer i mostra el context on s'han desplegat les campanyes:** s'hi reflecteixen temes com ara la situació de la llengua, les lleis i el català, el paper de la Direcció General de Política Lingüística i els organismes que té adscrits, les eines TIC al servei de la llengua, el paper dels mitjans de comunicació i el model educatiu català, etc.

La mostra es complementa amb un audiovisual que fa un recorregut per les principals campanyes mitjançant el fil conductor de diversos testimonis: Jordi Pujol, Lluís Juste de Nin, Núria Feliu, Miquel Calçada i Els Amics de les Arts.

Context

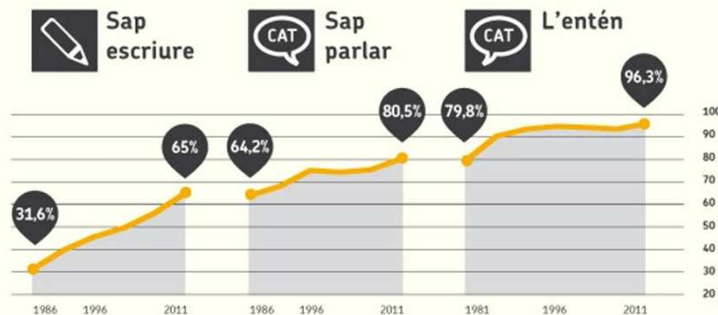
**Dades que mostren el context
en què s'han desplegat les campanyes**

Una llengua que suma

Els darrers 30 anys han estat positius per a la llengua catalana: pel que fa al coneixement, s'han incrementat tant les persones que l'entenen com les que la parlen i l'escriuen. També se n'ha incrementat l'ús social i la capacitat d'atracció per a nous parlants.

DES DEL 1981, EL CONEIXEMENT DEL CATALÀ CREIX

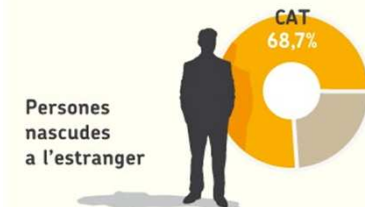

EL CATALÀ ÉS LA NOVENA LLENGUA D'EUROPA

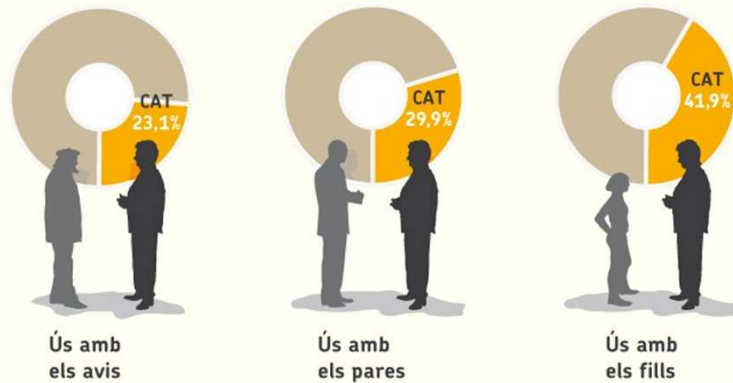
POBLACIÓ TERRITORIAL EN MILIONS

EL 68,7% DE LA POBLACIÓ ESTRANGERA VOL APRENDRE CATALÀ

L'ÚS DEL CATALÀ CREIX EN EL SI DE LES FAMÍLIES

Fonts: Idescat: Cens lingüístic / Idescat i Direcció General de Política Lingüística. Enquesta d'usos lingüístics de la població 2003 i 2008 / Baròmetre de la Comunicació i la Cultura / Instituts d'estadística europeus

Vols més dades?
Consulta-les!

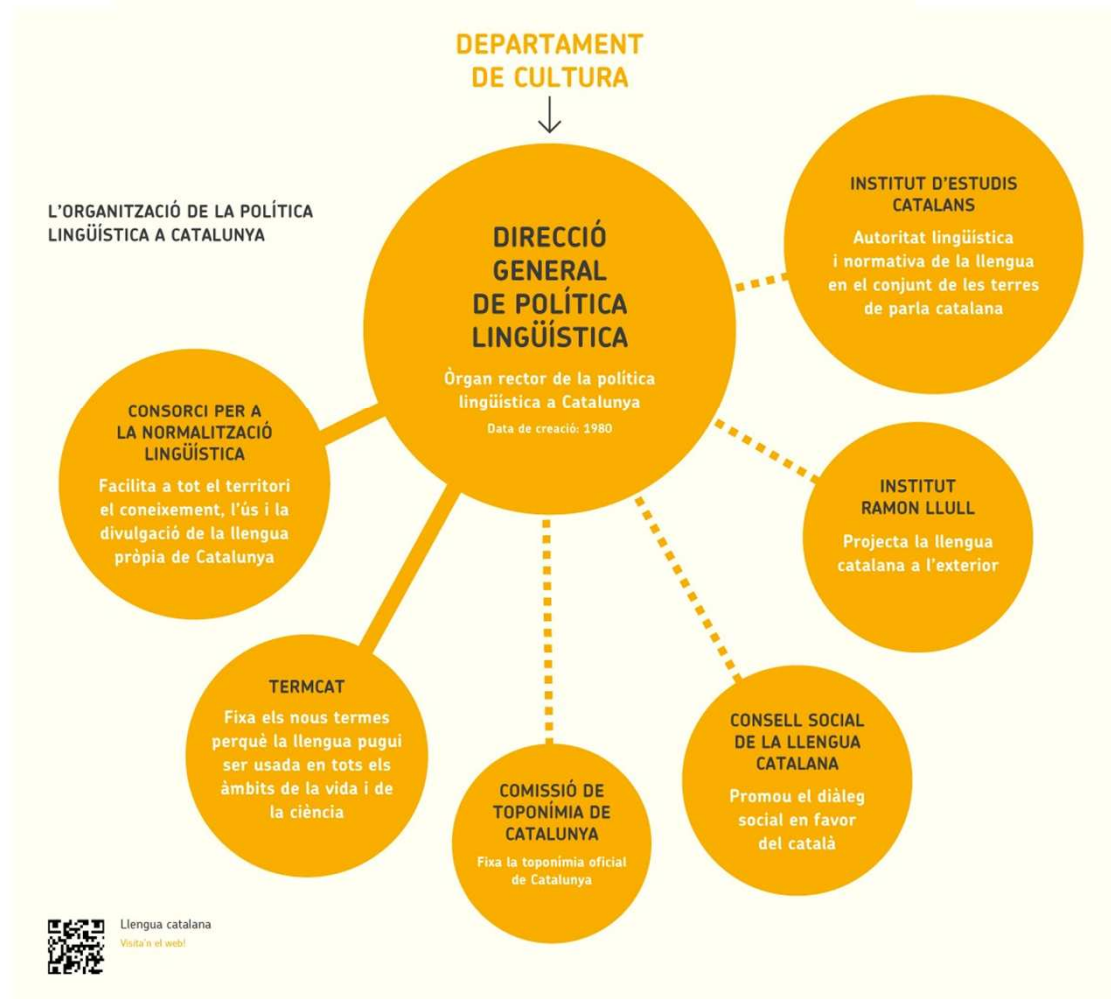
L'impuls legislatiu

La Constitució del 1978 reconeixia la pluralitat nacional i lingüística de l'Estat, amb el castellà com a llengua oficial al costat de les altres llengües. Obria la porta al nou marc legislatiu desenvolupat per a la llengua catalana.

Un tramat institucional sòlid

La Direcció General de Política Lingüística, adscrita al Departament de Cultura, exerceix les competències que, en matèria de llengua, la normativa atorga a la Generalitat de Catalunya. Té adscrits dos organismes: el Consorci per a la Normalització Lingüística i el TERMCAT. Compta amb el Consell Social de la Llengua Catalana per al diàleg institucional i ciutadà i coordina la Comissió de Toponímia de Catalunya. Es relaciona amb l'Institut d'Estudis Catalans pel que fa a la normativa i amb l'Institut Ramon Llull per a la projecció exterior.

Una llengua de país, oberta al món

L'escola catalana gaudeix d'un bon nivell educatiu i garanteix la cohesió social. És i ha de continuar sent un referent pedagògic en el marc europeu de les llengües. El model educatiu català ha estat lloat pel Grup d'Alt Nivell sobre Multilingüisme de la Comissió Europea. L'important flux immigratori dels darrers anys, amb la presència de nombroses llengües a les escoles catalanes, fa de la immersió lingüística un valuós instrument per a la integració i l'èxit pedagògic dels alumnes. La immersió lingüística ha estat avalada pel Consell d'Europa.

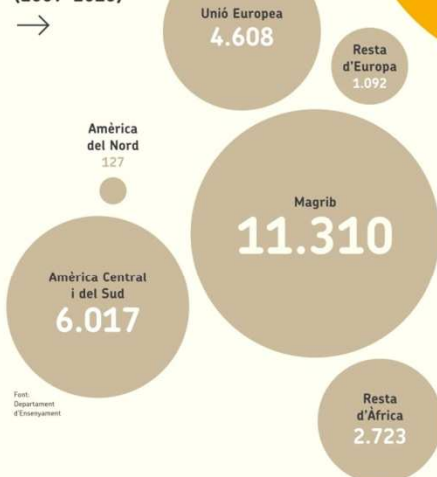
ACREDITACIÓ DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

516.582

adults s'han inscrit per obtenir un títol de català de la Direcció General de Política Lingüística (1982-2012)

LA IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA ÉS UNA EINA D'INTEGRACIÓ I COHESIÓ SOCIAL

Alumnat estranger d'educació infantil segons la zona d'origen (2009-2010)

Font: Departament d'Ensenyament

ENSENYAMENT PRIMARI

2.950.000

nens i nenes de Catalunya han estat escolaritzats en català (1983-2009)

APRENDRE CATALÀ A LES UNIVERSITATS DEL MÓN

10.355

persones inscrites a les proves de català que organitza l'Institut Ramon Llull (2003-2012)

Alemanya	25	Finlàndia	1	Portugal	1
Argentina	4	França	22	Regne Unit	21
Austràlia	1	Hongria	2	República Txeca	3
Àustria	3	Índia	1	Romania	1
Bèlgica	1	Irlanda	2	Rússia	2
Brasil	1	Israel	1	Sèrbia	1
Canadà	5	Itàlia	13	Suècia	1
Croàcia	1	Japó	2	Suïssa	2
Cuba	1	Lituània	1	Uruguai	1
Estat espanyol	10	Mèxic	2	Xile	2
Estats Units	25	Països Baixos	1		
Estònia	1	Polònia	3		

Font: Institut Ramon Llull

Creació, persuasió i entusiasme

Durant 30 anys s'ha treballat per impulsar l'ús social del català. Els primers reptes van ser fer-ne llengua de l'escola i de l'Administració i disposar d'una televisió pública en català: TV3. Després es va incidir en la vida quotidiana a la casa, la ciutat i la feina. Els principals àmbits d'actuació actuals són l'empresa, l'esport, les noves tecnologies i el cinema.

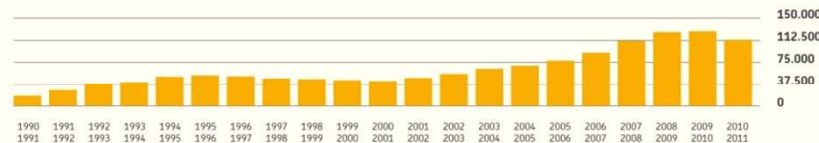
Cohesió, llengua i cultura: El consorci

El Consorci per a la Normalització Lingüística és una institució pública creada l'any 1989 i formada, actualment, per la Generalitat de Catalunya, 97 ajuntaments, 37 consells comarcals i la Diputació de Girona, amb la col·laboració de les diputacions de Lleida, Tarragona i Barcelona.

Amb presència arreu de Catalunya, imparteix classes de català a persones adultes, fomenta l'ús de la llengua i dona a conèixer la nostra cultura, establint vincles amb entitats i associacions, per avançar, així, en la cohesió social. Amb una tasca de dinamització coordinada, treballa per aconseguir que el català sigui una llengua de prestigi i de qualitat usada en tots els àmbits.

1.342.380
inscripcions
del 1990 al 2011

EVOLUCIÓ DE LES INSCRIPCIONS A CURSOS

LLENGÜES FAMILIARS DE LES PERSONES INSCRITES ALS CURSOS

PRINCIPALS LÍNIES D'ACTUACIÓ

Formació de català per a adults

Cursos presencials i virtuals (Parla.cat).

Acolliment lingüístic

Cursos bàsics de català per a persones novingudes, acompanyats d'activitats culturals i de coneixement de l'entorn.

Llengua i cultura

Activitats culturals vinculades a l'aprenentatge i ús de la llengua.

Voluntariat per la llengua

Programa de parelles lingüístiques.

Empreses i establiments comercials

Assessorament lingüístic a particulars, empreses i entitats.

Consorci per a la
Normalització Lingüística
cpnl.cat

CPNL
CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

El voluntariat lingüístic

El programa Voluntariat per la llengua facilita a persones que tenen coneixements bàsics de català i volen adquirir-ne més fluïdesa, que el puguin practicar amb persones que el parlen habitualment. Els participants destinen una part del seu temps a conversar en un context real i distès. També contribueix a evitar que les persones catalanoparlants canviïn de llengua innecessàriament. A més a més, crea xarxa amb entitats, associacions i establiments comercials per ampliar el marc de relació de les parelles lingüístiques, apropar-los a la cultura catalana i obrir nous espais on puguin viure en català amb normalitat.

Extensió sectorial
en l'àmbit
empresarial, de la
justícia, els esports
i la sanitat

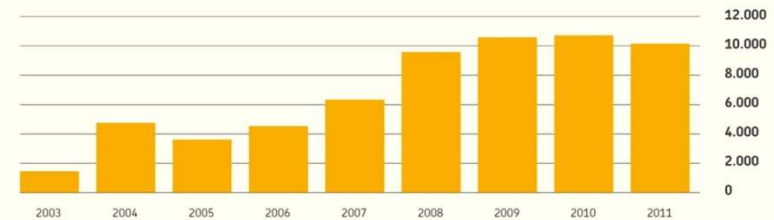
Extensió del programa a
altres territoris de parla
catalana (País Valencià,
Andorra, Vall d'Aran, etc.)
i per a la promoció d'altres
llengües (Bolzano, a Itàlia;
Flandes, a Bèlgica, etc.)

VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Més de
70.000
parelles des del 2003

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE
DE PARELLES LINGÜÍSTIQUES

DADES 2011

2.668
entitats i
establiments
col·laboradors

106
grups
de conversa

39
clubs
de lectura

783
activitats culturals
i lúdiques

Voluntariat per la llengua
Inscriu-t'hi!

Norma, ciència i excel·lència

L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Gràcies sobretot a la tasca de Pompeu Fabra (1868-1948) i d'altres lingüistes del segle xx, l'Institut d'Estudis Catalans (1907), l'acadèmia catalana de les humanitats i les ciències, va fixar l'estructura gramatical i lèxica de la llengua catalana i en va fer una llengua moderna, apta per a tots els usos.

Amb la represa democràtica, l'Institut d'Estudis Catalans torna a exercir activament el seu paper d'autoritat lingüística. Aquesta funció comporta l'estudi científic de la llengua, l'establiment de la normativa lingüística i el seguiment del procés de normalització en el conjunt de les terres de llengua i cultura catalanes.

Gramàtica catalana de Pompeu Fabra (1918).

Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans (2007).

EL TERMCAT

L'any 1985, el Govern de la Generalitat i l'Institut d'Estudis Catalans creen el Centre de Terminologia TERMCAT, que des d'aleshores dona resposta a les necessitats d'ampliació i actualització específiques dels llenguatges d'especialitat. L'adaptació contínua de la llengua als canvis socials i científics és clau per a la seva projecció de futur.

611

publicacions
terminològiques amb
participació del TERMCAT
(1985-2011)

12.548.125

pàgines vistes
al Cercaterm
(2004-2012)

6.914

termes normalitzats (1985-
2011)

915.000

denominacions consultables
des del Cercaterm (2011)

A alguns nous termes

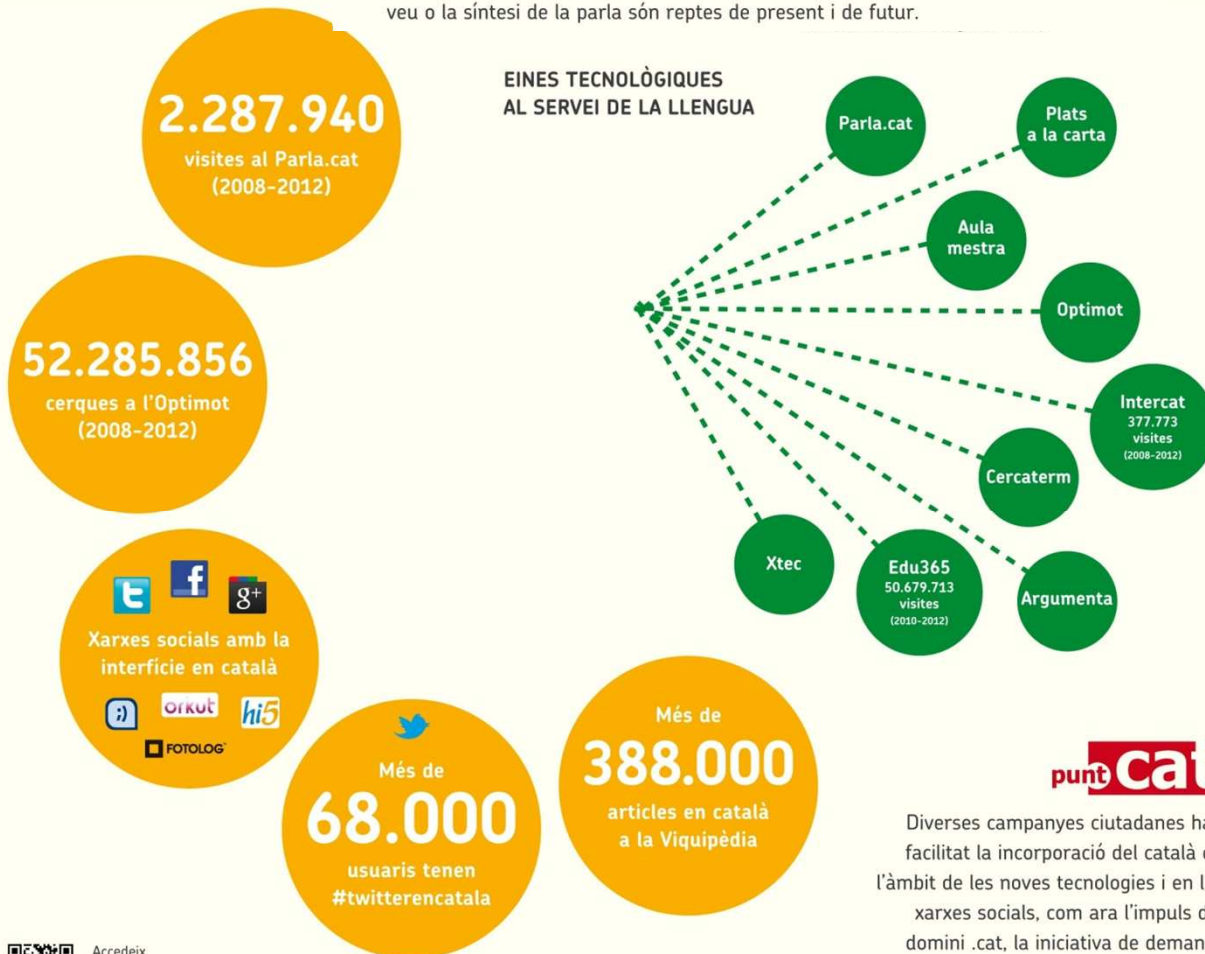
patrocinador -a	enllaç
cercatalents	fàcies adenoïdal
programari lliure	dopatge
piular	crep
discjòquei	

Les noves tecnologies al servei de la llengua

El Govern de Catalunya ha impulsat eines tecnològiques innovadores per facilitar l'aprenentatge de la llengua catalana: el Parla.cat, l'Aula mestra, els cercadors de recursos per a l'aprenentatge, l'Argumenta, l'Intercat, el portal Xtec.cat i l'Edu365 en són exemples destacats. El Cercaterm, l'Optimot, els traductors automàtics i Plats a la carta són alguns dels exemples d'instruments que faciliten l'ús de la llengua. Garantir la presència del català en productes tecnològics de reconeixement de la veu o la síntesi de la parla són reptes de present i de futur.

EINES TECNOLÒGIQUES AL SERVEI DE LA LLENGUA

Diverses campanyes ciutadanes han facilitat la incorporació del català en l'àmbit de les noves tecnologies i en les xarxes socials, com ara l'impuls del domini .cat, la iniciativa de demanar el Twitter en català o la Viquipèdia en català, entre d'altres.

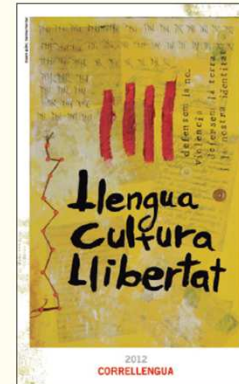
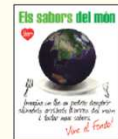
Accedeix
a les eines!

Un teixit associatiu creixent

Nombroses entitats i organitzacions han treballat per fer créixer la presència de la llengua catalana en els seus àmbits d'actuació: organitzacions sindicals i empresarials, entitats de l'àmbit del lleure i l'esport, col·legis professionals, fundacions i entitats culturals en són algunes.

86
entitats formen
part del Cens

L'espai de la comunicació en català

Els mitjans de comunicació constitueixen un dels principals instruments per a l'extensió de l'ús social del català. La presència del català a Internet i a les xarxes socials és equiparable a la de llengües amb més pes demogràfic.

Televisió de Catalunya es va convertir, des del seu naixement, en un dels principals instruments per a la normalització lingüística. Posteriorment s'hi han afegit les televisions locals.

La premsa diària (la general i la comarcal) i les revistes han contribuït fortament a l'augment del consum de mitjans en català.

Amb l'arribada d'Internet van aparèixer els primers mitjans digitals en català. Avui es poden trobar en català les interfícies de les principals xarxes socials, com Facebook o Twitter: tot un signe de normalitat digital.

La ràdio reflecteix un alt grau d'utilització del català en la seva programació. En els àmbits esportiu i musical, ha esdevingut un focus d'irradiació lingüística fonamental.

PORTADES DE PRIMERES EDICIONS DE DIARIS EN CATALÀ

Campanyes

**30 anys de campanyes institucionals
de sensibilització sobre l'ús del català**

"El català, cosa de tots" ("la Norma") (1982)

La campanya "**El català, cosa de tots**" –també coneguda com a campanya de "**la Norma**"– va ser la primera campanya institucional de sensibilització sobre l'ús de la llengua de la Generalitat, llançada l'any 1982.

L'objectiu era presentar el procés de normalització de la llengua catalana com un element troncal de la democràcia que tot just començava i implicar-hi la societat civil catalana i les seves institucions.

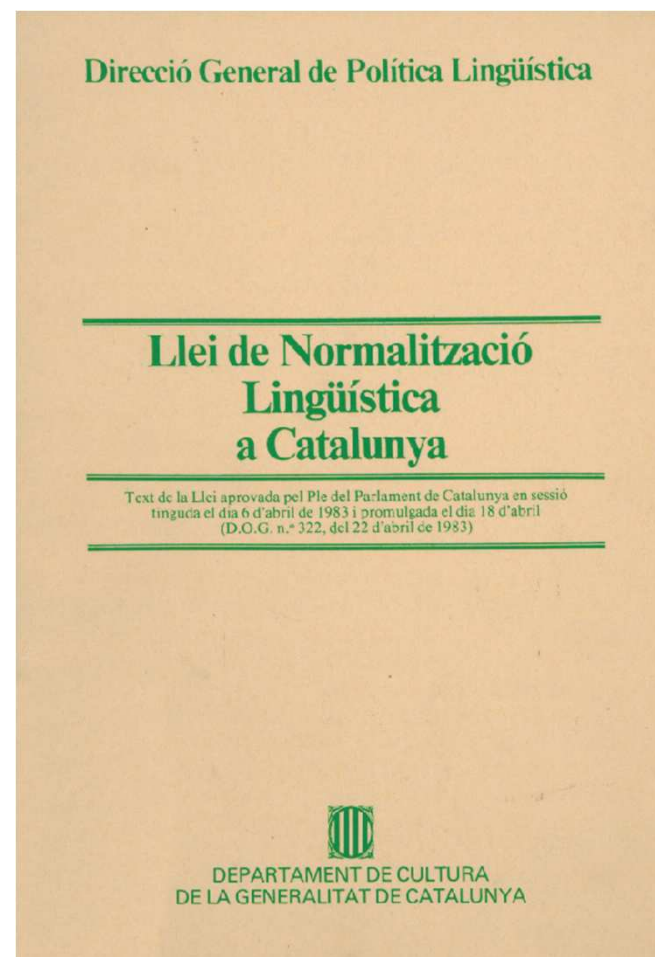
La Norma era una nena de dotze anys que dialogava amb tota mena de persones convidant-los a fer servir el català. Dibuixada per Juste de Nin (que signava com a Esquerrà), va ser la protagonista de nombroses historietes gràfiques publicades als diaris de l'època, amb guió d'Avel·lí Artís Gener, Tísner.

Campanya de suport a la Llei de normalització lingüística (1983)

L'abril del 1983 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de normalització lingüística sense cap vot en contra i amb un consens ple.

La campanya de suport a aquesta Llei va fer arribar a la gent **la necessitat de disposar d'un marc legal per a l'oficialitat del català.**

"Depèn de vostè" (1985)

Canviar de llengua en detectar un accent no catalanoparlant d'origen és un costum força estès entre els parlants habituals de català.

La campanya “Depèn de vostè” volia transformar aquesta actitud perquè els catalanoparlants no deixessin de parlar en català quan alguna persona se’ls adreçava en una altra llengua.

"En català, per respecte a tu mateix i als altres" (1986)

La llengua, com a puntal de la cohesió social, forma part de la campanya institucional "Som 6 milions", que creava sentit de pertinença al país.

Amb eslògans com "Per aconseguir la convivència plena" i "En català, per respecte a tu mateix i als altres", la campanya convidava els catalans a compartir la llengua amb qualsevol persona i a usar-la en totes les situacions.

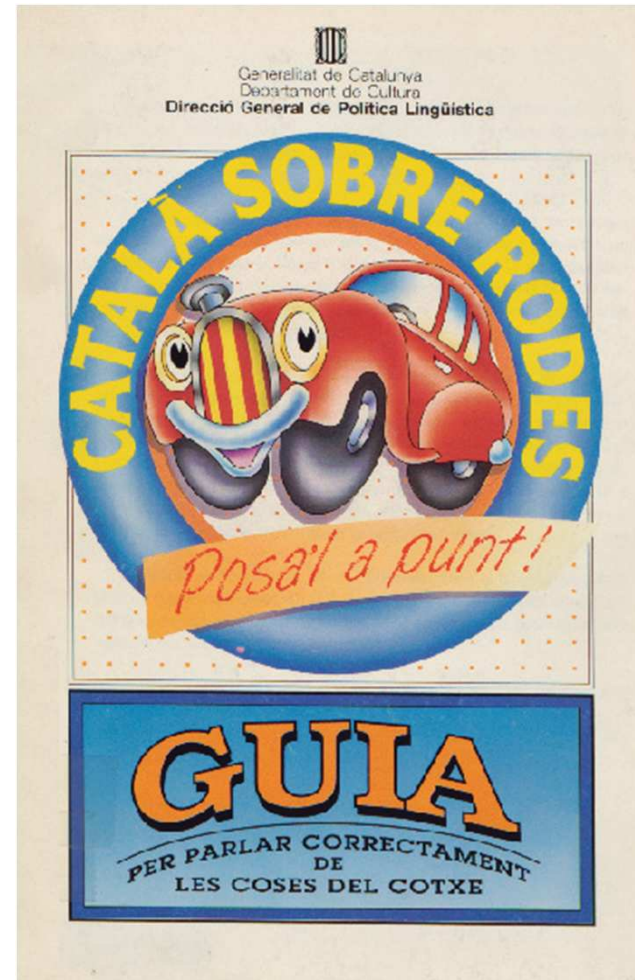
"Es nota prou que som a Catalunya?" (1987)

La retolació esdevé el primer contacte amb la llengua d'un país: des de l'aeroport fins als comerços i els establiments, passant pels carrers i les places. **Anys enrere, el paisatge lingüístic no es corresponia amb la llengua parlada al carrer i la campanya cridava a retolar en català.**

"El català, sobre rodes" (1990)

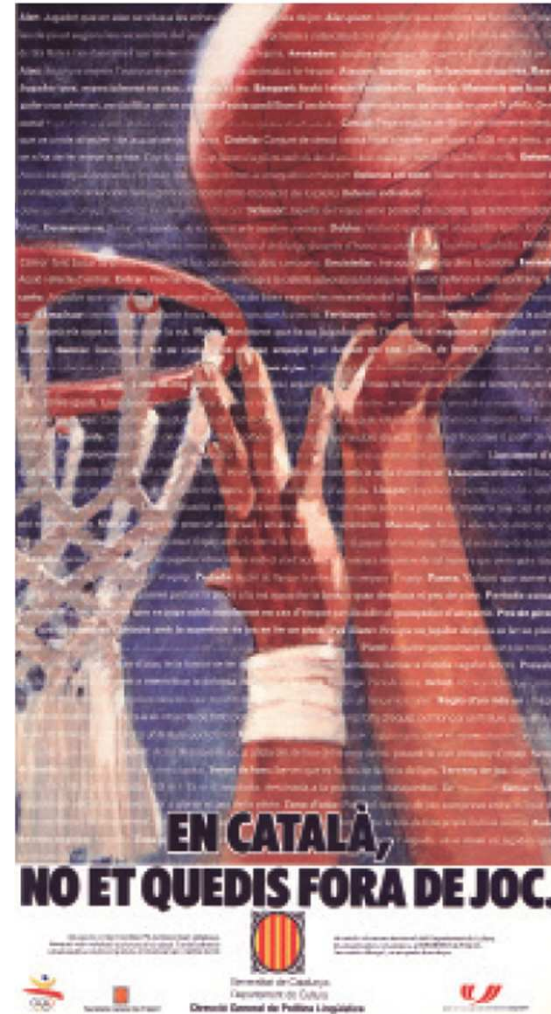
Adreçada a autoescoles, tallers mecànics, empreses de venda de cotxes i companyies asseguradores, **la campanya va fer possible, entre altres fites, que els catalans es poguessin treure el permís de conducció en la seva llengua.**

"En català, no et quedis fora de joc" (1990)

Els Jocs Olímpics de Barcelona, en què el català va tenir el mateix nivell de representació i oficialitat que el francès, l'anglès i el castellà, **van mostrar la nostra llengua al món.**

En els anys previs i posteriors es van portar a terme un gran nombre d'accions per promoure l'ús del català en l'àmbit de l'esport.

"El català, eina de feina" (1991)

Garantir la presència de la llengua catalana en les relacions laborals, l'organització interna de l'empresa i les relacions exteriors, tres àmbits del món del treball, era l'objectiu d'aquesta campanya.

"El català, eina de feina" va tenir el suport de sindicats i d'organitzacions empresarials i de consumidors, i formava part de la campanya institucional "La gent és la força de Catalunya".

En Jaume Perich en fou el dibuixant. **També es va impulsar una acció orientada a la justícia**, un sector on el català és especialment deficitari.

Voluntariat per la llengua (2003)

El caliu d'una conversa distesa pot fer venir les ganes de continuar parlant i de retrobar-se. **El programa Voluntariat per la llengua posa en contacte una persona que parla català amb una altra que vulgui practicar-lo.** Així s'enforteix el lligam emocional amb la llengua i, més enllà de potenciar-ne el coneixement, es crea la voluntat d'usarla.

Als anys noranta comencen les primeres pràctiques de voluntariat lingüístic a les universitats catalanes. **I l'any 2003 neix el Voluntariat per la llengua (VxL).**

"Tu ets mestre" (2003)

Que els catalanoparlants triïn el català com a llengua de comunicació habitual és transcendental per a la integració lingüística dels nous ciutadans.

"Tu ets mestre" encoratjava les persones que parlen habitualment català a adreçar-se als nouvinguts en aquesta llengua.

"En català, tu hi guanyes" (2003)

Patronals, sindicats i entitats de comerciants col·laboren per destacar el valor del català com a element d'incorporació social.

Saber català esdevé una gran oportunitat en el món del treball.

"Dóna corda al català" (2005)

"I per començar, parla en català". Parlar català pot ser fàcil i estimulant.

La proposta era que els parlants usessin la llengua catalana d'una manera desinhibida. Malgrat el nostre tarannà de poble acollidor, a Catalunya hi ha molta gent que no parla català per por o per vergonya de no fer-ho prou bé. **El to lúdic i fresc de la Queta incentivava a parlar-lo amb llibertat.**

"Oberts al català" (2006)

Incorporar el català com a llengua de comunicació en el comerç, els serveis i el turisme és una fita per assolir.

La Confederació de Comerç de Catalunya, amb el suport de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona, va engegar el 2006 la campanya "Oberts al català".

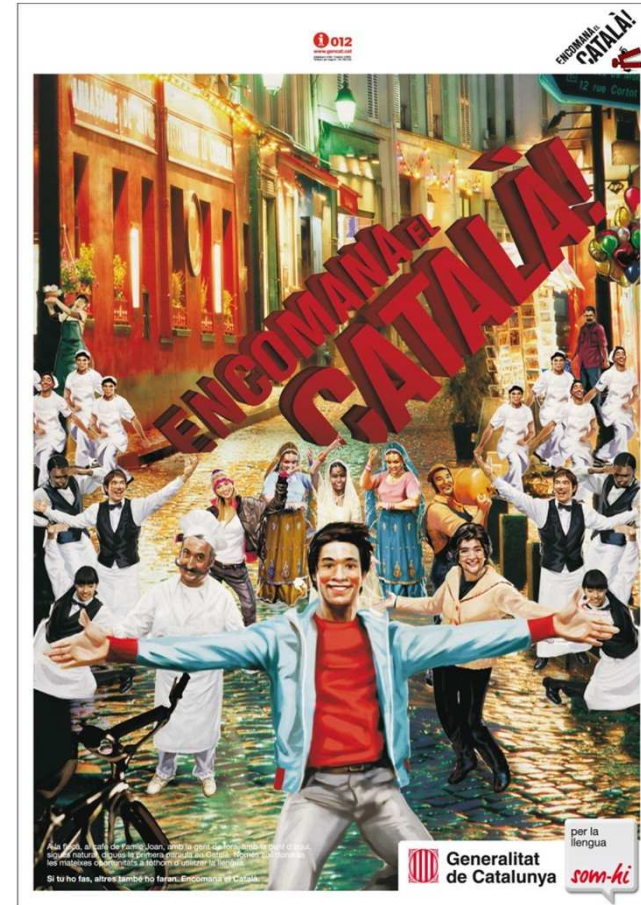
Aquesta campanya és vigent i els materials es van actualitzant, s'amplien les accions, arriba a més sectors i més territoris. Cada cop s'hi van sumant més adhesions: ajuntaments, consells comarcals, diputacions i altres entitats en favor d'incrementar l'ús del català en el comerç i en l'atenció al públic.

"Encomana el català" (2008)

Compartir llengües uneix. La llengua és patrimoni de tothom.

Una campanya viral incidia en el foment de l'ús social i públic del català. Ho feia amb una aposta decidida per les incipients xarxes socials a Internet. Un grup de suport a Facebook obria als ciutadans la possibilitat de formar part del missatge institucional.

Activitats paral·leles

**“La llengua catalana,
cap a un nou escenari”**

Activitats paral·leles

Amb el títol genèric “La llengua catalana, cap a un nou escenari”, es presenten tres taules rodones i un acte amb les entitats de llengua. Dins dels actes també hi haurà l’Esmorzar terminològic, organitzat anualment pel TERM CAT. Tots els actes tindran lloc al Palau Robert.

► Dilluns, 3 de desembre, 10-12.30 h: Jornada “Llengua i empresa, reptes de futur”

10.15-10.45 h Visita guiada a l’exposició

10.45-11 h Pausa i cafè

11-12.30 h Taula rodona “Llengua i empresa, reptes de futur”, amb la composició següent:

Alfons Conesa, director de l’Agència Catalana del Consum

Antoni Cañete, secretari general de la Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (Pimec)

Miquel Àngel Fraile, secretari general de la Confederació de Comerç de Catalunya (CCC)

Eva Gajardo, secretària de Comerç d’UGT Catalunya

Modera la taula: Yvonne Griley, directora general de Política Lingüística

Organització: Departament d’Empresa i Ocupació

Activitats paral·leles

► **Dilluns, 10 de desembre, 18.30-20 h: Taula rodona “Llengua, cultura i mitjans de comunicació: reptes de futur”**

Amb la composició següent:

Empar Moliner, escriptora

Vicent Sanchis, periodista i professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la URL

Enric Pujadas, president executiu del Grup Bassat Ogilvy

Oriol Camps, assessor lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals i cap de lingüistes de Catalunya Ràdio

Modera la taula: Gorka Knörr, director de l’Institut Català de les Empreses Culturals

► **Dimarts, 11 de desembre, 18.30 - 20 h: Acte “La llengua, cap a un nou escenari: El punt de vista de les entitats”**

Hi intervindran representants de diverses entitats amb una trajectòria important d’accions en favor del català.

Presenta: Farners Llinàs, comissària de l’exposició

Activitats paral·leles

► **Dilluns, 17 de desembre, 18.30 – 20 h: Taula rodona “Llengua i oportunitats de futur”**

Amb la composició següent:

Marta Alòs, escriptora

Pius Alibek, filòleg i restaurador

Joan Ramon Gomà, president de l'Associació Amical Viquipèdia

Quim Torra, advocat, escriptor i editor

Moderador: Jordi Sellas, periodista

► **Dilluns, 18 de desembre, 9h - “Esmorzar al TERMCAT. Fem xarxa”**

Trobada anual de col·laboradors organitzada pel TERMCAT. Serà presentada per la directora general de Política Lingüística, Yvonne Griley, i per la directora del TERMCAT, Rosa Colomer.
